

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Ridderkerk
CC: Pauline van der Linden

Datum: 1 november 2025

Betreft: **Advies Hoofdlijnenbericht actualisatie Regiovisie Rijnmond**

Geacht college,

Allereerst danken wij u voor het toezenden van het Hoofdlijnenbericht actualisatie Regiovisie Rijnmond en voor de mogelijkheid om hierop advies uit te brengen. Hoewel de termijn voor deze opdracht slechts drie weken bedroeg in plaats van zes, hebben wij ons maximaal ingezet om een zo goed mogelijk advies te leveren.

Wij onderschrijven de koers die is ingezet om de jeugdhulp nabij en passend te organiseren en de nadruk te leggen op preventie, versterking van de pedagogische basis en samenwerking tussen domeinen. Deze uitgangspunten sluiten aan bij de beweging die reeds is ingezet en die wij als Burgeradviesraad ondersteunen.

Tegelijkertijd signaleren wij aandachtspunten en versterkingsmogelijkheden die bijdragen aan een visie die niet alleen richtinggevend is voor beleid, maar ook herkenbaar en werkbaar is voor jeugdigen en gezinnen. Bij het opstellen van dit advies is expliciet rekening gehouden met de drie vragen die aan de Burgeradviesraad zijn voorgelegd: of er zaken missen in het hoofdlijnen document, of men zich kan vinden in de voorgestelde koers en welke input meegenomen kan worden richting de GRJR. In dit advies richten wij ons op enkele inhoudelijke thema's die in onze ogen nadere uitwerking verdienen, gevolgd door aanvullende voorstellen voor de uitvoeringspraktijk.

Uithuisplaatsingen

De regiovisie benoemt terecht dat uithuisplaatsingen onwenselijk zijn en slechts als laatste redmiddel dienen te worden toegepast. Dit sluit aan bij de leidende principes waarin het behoud van het thuis en de schoolomgeving centraal staat.

Wij adviseren nadrukkelijk om, wanneer een uithuisplaatsing toch noodzakelijk is, de plaatsing zo nabij mogelijk te realiseren. Dit houdt in: zo dicht mogelijk bij het ouderlijk huis, de school en de bestaande sociale omgeving.

Het behouden van een vertrouwde leefomgeving verkleint de impact op het kind, bevordert de emotionele stabiliteit en vergemakkelijkt een soepele terugkeer naar huis. Daarnaast wordt hiermee de betrokkenheid van de ouders, school en netwerk beter geborgd, wat essentieel is voor het herstel en de continuïteit van ondersteuning

Overgang 18- naar 18+

In de regiovisie wordt de nadruk gelegd op continuïteit van ondersteuning. Wij constateren echter dat de overgang van 18- naar 18+ niet expliciet wordt benoemd in het hoofdlijnenbericht, terwijl dit een kwetsbaar moment is voor jongeren.

Wij adviseren daarom om deze overgang expliciet op te nemen in de regiovisie en te voorzien van duidelijke afspraken over tijdige voorbereiding, warme overdracht en het voorkomen van een zorgkloof na het bereiken van de meerderjarigheid.

Juist op dit moment kunnen jongeren tussen wal en schip raken door verschillen in wet- en regelgeving en financiering. Een structurele en vroegtijdige aanpak zorgt voor rust, voorspelbaarheid en continuïteit van zorg.

Veiligheid als basis voor preventie

Hoewel het belang van preventie in de regiovisie jeugd wordt benoemd, blijft de uitwerking ervan beperkt. Wij adviseren nadrukkelijk om veiligheid expliciet als pijler binnen het preventieve jeugdbeleid te verankeren. Opgroeien in een onveilige situatie leidt aantoonbaar tot schade bij kinderen en gezinnen en vergroot de kans op zwaardere zorg- en veiligheidsproblemen op latere leeftijd.

Door vroegtijdig te investeren in een veilige en stabiele leefomgeving, onder meer door samenwerking met wijkteams, scholen, GGD, politie en andere ketenpartners, kunnen escalaties worden voorkomen en maatschappelijke kosten worden teruggedrongen.

Een duidelijke positionering van veiligheid als preventieve basis versterkt de samenhang tussen het sociaal en veiligheidsdomein, zorgt voor vroegtijdige signalering en draagt bij aan een duurzame vermindering van problematiek bij jeugdigen en gezinnen.

Echtscheidingen

Echtscheidingen vormen één van de maatschappelijke oorzaken die bijdragen aan de toenemende vraag naar jeugdhulp. Hoewel dit onderwerp gevoelig ligt, achten wij het van groot belang dat het preventief wordt aangepakt.

Wij adviseren om echtscheidingen expliciet als factor in de regiovisie te benoemen en voorwaarden te scheppen voor de inzet van preventieve interventies zoals:

- Voorlichting en educatie aan jeugdigen over duurzame relaties, communicatie en omgaan met conflicten;
- Vroegtijdige ondersteuning voor gezinnen in scheidingssituaties om escalatie te voorkomen;
- Campagnes gericht op ouders om bewustwording en handelingsperspectief te vergroten.

Een sterke samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp en maatschappelijke organisaties is hierbij noodzakelijk om tijdig signalen op te vangen en passende ondersteuning te bieden.

Perspectief van jongeren en gezinnen

Vanuit het perspectief van jongeren en gezinnen constateren wij dat de regiovisie in de huidige vorm weinig direct spreekt over de positie, invloed en beleving van jongeren en ouders zelf.

Wij adviseren om in de verdere uitwerking van de regiovisie nadrukkelijk aandacht te besteden aan:

- Versterken van de daadwerkelijke invloed en vertegenwoordiging van jongeren en ouders bij beslissingen over ondersteuning, met aandacht voor de praktische uitvoering van inspraak en de borging van terugkoppeling van hun inbreng in beleid en praktijk;
- Toegankelijke en begrijpelijke informatievoorziening over rechten, mogelijkheden en procedures;
- Vaste aanspreekpunten of regievoerders, zodat gezinnen niet telkens opnieuw hun verhaal hoeven te doen;
- Voorspelbaarheid en betrouwbaarheid van ondersteuning, vooral in de overgangssituaties.

De koers van nabij en passend sluit goed aan bij de behoefte van gezinnen, maar de uitvoerbaarheid en beleving in de praktijk zijn doorslaggevend voor vertrouwen in het jeugdstelsel. Jongeren en ouders willen niet alleen gehoord worden, maar daadwerkelijk een rol hebben als partner in beleid en uitvoering.

Aanvullende voorstellen ter versterking van de uitvoeringspraktijk

Naast de uitgewerkte adviezen doet de Burgeradviesraad, mede op basis van signalen van de doelgroep, de volgende voorstellen om de uitvoeringspraktijk verder te versterken:

- Versterk vroegsignalering en preventie door expliciet te benoemen hoe de gemeente, onderwijs en andere partners gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen om problemen in een vroeg stadium te herkennen en aan te pakken.
- Formuleer heldere verwachtingen richting alle partners over hun bijdrage aan de ambitie “nabij en passend”, zodat dit niet vrijblijvend blijft.
- Benadruk monitoring en transparantie, bijvoorbeeld door periodiek te rapporteren over wachttijden, toegankelijkheid van ondersteuning en de resultaten van preventieve maatregelen, ten behoeve van bestuurlijke sturing en publieke verantwoording.
- Maak duidelijk hoe lokale teams worden versterkt, zodat zij daadwerkelijk regie kunnen voeren en gezinnen niet verdwalen in een versnipperd landschap.
- Voorkom het afschuiven van gezinnen tussen domeinen door te zorgen voor tijdige en toegankelijke ondersteuning, ook bij meervoudige of complexe problematiek.

Wij vertrouwen erop dat de hierboven benoemde aandachtspunten behulpzaam kunnen zijn bij de verdere uitwerking en actualisatie van de Regiovisie. Uiteraard lichten wij onze opmerkingen desgewenst nader toe.

Met vriendelijke groet,

Burgeradviesraad Ridderkerk
Roland Tomeï, vicevoorzitter